

EURÓPSKA
KOMISIA

V Štrasburgu 12. 2. 2019
COM(2019) 88 final

2019/0040 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o určitých aspektoch železničnej bezpečnosti a prepojenosti vzhľadom na vystúpenie
Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie**

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Spojené kráľovstvo predložilo 29. marca 2017 oznámenie o svojom úmysle vystúpiť z Únie podľa článku 50 Zmluvy o Európskej únii. Znamená to, že ak sa dohoda o vystúpení¹ neratifikuje, od 30. marca 2019 (ďalej len „dátum vystúpenia“) sa na Spojené kráľovstvo prestanú uplatňovať primárne a sekundárne právne predpisy Únie. Spojené kráľovstvo sa vtedy stane treťou krajinou.

Vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie bez dohody má vplyv na platnosť bezpečnostných povolení pre manažérov infraštruktúry na spravovanie a prevádzku cezhraničnej infraštruktúry spájajúcej Úniu a Spojené kráľovstvo, vydaných podľa článku 11 smernice 2004/49/ES.

V oznámení Komisie s názvom „Príprava na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie 30. marca 2019: krízový akčný plán“² Komisia stanovila zásady, z ktorých vychádzajú krízové opatrenia, pričom tieto krízové opatrenia nebudú slúžiť na nápravu nedostatočných opatrení na zaistenie pripravenosti zainteresovaných strán ani na nápravu oneskorení pri ich vykonávaní. Komisia v uvedenom oznámení poskytla zoznam opatrení, ktoré považovala za potrebné, a zároveň pripomenula, že ďalšie opatrenia môžu byť potrebné v neskoršej fáze.

Európska rada (článok 50) 13. decembra 2018 zopakovala svoju výzvu, aby sa na všetkých úrovniach zintenzívnili prípravy na dôsledky vystúpenia Spojeného kráľovstva, a to s ohľadom na všetky možné scenáre.

V rámci seminárov organizovaných Radou Európskej únie v roku 2018 Komisia prerokovala s členskými štátmi možné dôsledky vystúpenia. O vplyvoch vystúpenia, ako aj o opatreniach na zaistenie pripravenosti sa obšírne diskutovalo aj počas radu návštev vo všetkých členských štátoch.

V oblasti železničnej dopravy dokážu zainteresované strany vo väčšine prípadov napraviť účinky vystúpenia Spojeného kráľovstva z Európskej únie na osvedčenia, povolenia a licencie prostredníctvom rôznych opatrení, najmä formou zriadenia sídla v členskom štáte a získaním príslušných povolení, osvedčení a licencií v danom členskom štáte.

Vzniká však potreba prerokovania a podpísania dohôd medzi dotknutými členskými štátmi EÚ a Spojeným kráľovstvom o riešení problémov týkajúcich sa priamo cezhraničnej železničnej prevádzky s cieľom zabezpečiť jej kontinuitu aj po dátume vystúpenia, a tak zmierniť rozsah narušenia v Únii. Uzavretie takýchto dvojstranných dohôd by bolo možné až po tom, ako sa Spojené kráľovstvo stane treťou krajinou.

Najmä situácia týkajúca sa bilaterálneho bezpečnostného orgánu zriadeného podľa Dohody z Canterbury v súvislosti s tunelom pod Lamanšským prielivom sa bude musieť upraviť tak, aby sa zohľadnilo nové postavenie Spojeného kráľovstva ako tretej krajiny.

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_withdrawal_agreement_0.pdf.

² COM(2018) 880 final, 13.11.2018.

Je teda vhodné, aby Komisia navrhla opatrenia na zabezpečenie kontinuálnej platnosti povolení pre určité časti železničnej infraštruktúry v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ.

Táto predĺžená platnosť by mala byť časovo obmedzená na obdobie, ktoré je nevyhnutne potrebné na to, aby sa Spojenému kráľovstvu a členským štátom poskytol čas potrebný na uzavretie potrebných dohôd.

To sa týka iba bezpečnostných povolení pre manažérov infraštruktúry na spravovanie a prevádzku cezhraničnej infraštruktúry spájajúcej Úniu a Spojené kráľovstvo, vydaných podľa článku 11 smernice 2004/49/ES.

Navrhovanými ustanoveniami sa má zabezpečiť kontinuita obmedzená na cezhraničnú prevádzku a služby v súlade s platnými právnymi požiadavkami Únie. Prerušenie týchto činností by spôsobilo značné sociálne a hospodárske problémy. Zabezpečením dodržiavania právnych predpisov EÚ zo strany organizácií sa týmto návrhom zaisťuje aj ochrana spotrebiteľov a občanov.

Opatrenia v tomto návrhu sú podmienené tým, že na infraštruktúru na území Spojeného kráľovstva používanú na účely zabezpečenia cezhraničnej železničnej prepojenosti sa uplatňujú bezpečnostné normy zhodné s požiadavkami EÚ.

Závažným narušeniam však možno predísť len tak, že prevádzkovatelia železničnej dopravy a vnútroštátne orgány urýchlene prijímajú všetky požadované opatrenia, aby zabezpečili povolenia na prístup na trh, licencie rušnovodičov, ako aj všetky ďalšie osvedčenia a povolenia potrebné na prevádzku na území Únie v dostatočnom časovom predstihu pred 30. marcom 2019.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami politik v tejto oblasti politiky**

Tento návrh je koncipovaný ako *lex specialis*, ktorým by sa riešili niektoré dôsledky vyplývajúce z toho, že na Spojené kráľovstvo sa už nebude vzťahovať smernica 2004/49/ES. Navrhované podmienky sú striktne obmedzené na to, čo je v tejto súvislosti potrebné, aby sa zabránilo narušeniam cezhraničnej prevádzky. Mali by sa uplatňovať iba počas obmedzeného časového obdobia. Všeobecné ustanovenia uvedených aktov sa inak budú naďalej uplatňovať. Tento návrh je preto plne v súlade s existujúcimi právnymi predpismi.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Návrh sa týka bezpečnosti železníc a železničnej prepojenosti a dopĺňa sa ním smernica 2004/49/ES s cieľom osobitne riešiť situáciu vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie bez dohody.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom je článok 91 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Keďže návrhom sa existujúce právo Únie dopĺňa o ustanovenia uľahčujúce ich riadne uplatňovanie po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie, cieľ návrhu možno dosiahnuť len prostredníctvom aktu na úrovni Únie.

- **Proporcionalita**

Navrhované nariadenie sa považuje za primerané, pretože poskytuje obmedzenú a potrebnú právnu zmenu, pokiaľ ide o potrebu zabezpečiť kontinuitu cezhraničných služieb železničnej dopravy medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom, a tým umožňuje vyhnúť sa narušeniam. Nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie tohto cieľa, pričom sa neplánujú žiadne rozsiahlejšie zmeny alebo stále opatrenia.

- **Výber nástroja**

Tento návrh obsahuje obmedzený súbor ustanovení na riešenie veľmi špecifickej a jednorazovej situácie. Smernicu 2004/49/ES a smernicu 2016/798/EÚ, ktorou sa nahrádza s účinnosťou od 16. júna 2019, preto nie je vhodné meniť. Príslušné ustanovenia týkajúce sa dotknutých povolení sú upravené v smernici 2004/49/ES. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa zdá, že jedinou adekvátnou formou právneho aktu je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa z dôvodu výnimočnej a jedinečnej povahy udalosti vyžadujúcej si tento návrh.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Osobitné okolnosti rokovaní o vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie a neustále sa meniacia situácia predstavovali hlavné ťažkosti, ktoré bránili možnosti uskutočniť verejnú konzultáciu o tomto návrhu. Rôzne zainteresované strany z oblasti železničnej dopravy, ako aj zástupcovia členských štátov však upozorňovali na výzvy vyplývajúce z vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ a na možné riešenia.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Tieto informácie boli predmetom internej právnej a technickej analýzy s cieľom zabezpečiť, aby navrhované opatrenie dosiahlo svoj zamýšľaný účel, ale zároveň bolo obmedzené na to, čo je nevyhnutne potrebné.

- **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na výnimočný charakter situácie a obmedzené potreby v rámci obdobia, počas ktorého sa vykonáva zmena štatútu Spojeného kráľovstva, nie je potrebné uskutočniť posúdenie vplyvu. Neexistujú žiadne iné podstatne odlišné možnosti politiky okrem tých, ktoré sa navrhujú.

- **Základné práva**

Návrh nemá žiaden vplyv na uplatnenie alebo ochranu základných práv.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Neuplatňuje sa.

5. **ĎALŠIE PRVKY**

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Neuplatňuje sa vzhľadom na krátkodobý charakter navrhovaného opatrenia.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o určitých aspektoch železničnej bezpečnosti a prepojenosti vzhľadom na vystúpenie
Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 91 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru³,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁴,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Spojené kráľovstvo 29. marca 2017 predložilo oznámenie o svojom úmysle vystúpiť z Únie podľa článku 50 Zmluvy o Európskej únii. Zmluvy sa prestanú vzťahovať na Spojené kráľovstvo odo dňa nadobudnutia platnosti dohody o vystúpení alebo v prípade, ak sa tak nestane, dva roky po uvedenom oznámení, t. j. od 30. marca 2019, pokiaľ Európska rada po dohode so Spojeným kráľovstvom jednomyselne nerozhodne o predĺžení tejto lehoty.
- (2) V oblasti železničnej dopravy dotknutí prevádzkovatelia dokážu napraviť vplyv vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie na osvedčenia a povolenia prostredníctvom rôznych opatrení, napríklad formou zriadenia sídla v členskom štáte a získaním príslušných licencií a osvedčení v danom členskom štáte.
- (3) Uplatňovaním bezpečnostných pravidiel Únie v súvislosti s tunelom pod Lamanšským prielivom je v súčasnosti poverený bilaterálny bezpečnostný orgán zriadený na základe Dohody z Canterbury. Systém zavedený touto dohodou by sa musel upraviť so zreteľom na postavenie Spojeného kráľovstva ako tretej krajiny.
- (4) Opatrenia v tomto návrhu sú podmienené tým, že na infraštruktúru, ktorá sa používa na účely zabezpečenia cezhraničnej železničnej prepojenosti so Spojeným kráľovstvom, sa uplatňujú bezpečnostné normy a postupy zhodné s požiadavkami Únie.

³ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁴ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

- (5) S cieľom umožniť dotknutým stranám uzavrieť potrebné dohody a prijať akékoľvek iné opatrenia potrebné na to, aby sa zabránilo narušeniu, s ohľadom na postavenie Spojeného kráľovstva ako tretej krajiny treba predĺžiť platnosť určitých povolení.
- (6) Trvanie takéhoto predĺženia platnosti povolení by malo byť obmedzené na čas nevyhnutne potrebný na to, aby dotknuté členské štáty mohli vykonať potrebné kroky v súlade s platnými ustanoveniami právnych predpisov Únie.
- (7) S cieľom zabrániť vážnemu narušeniu cezhraničných služieb železničnej dopravy poskytovaných v spolupráci so Spojeným kráľovstvom bude takisto dôležité, aby prevádzkovatelia železničnej dopravy a vnútroštátne orgány urýchlene prijali požadované opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby boli povolenia na vstup na trh, licencie rušňovodičov, ako aj osvedčenia, licencie a povolenia potrebné na prevádzku na území Únie vydané v dostatočnom časovom predstihu pred 29. marcom 2019.
- (8) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o odobratie výhod udelených držiteľom povolení, ak nie je zabezpečené uplatňovanie bezpečnostných noriem identických s požiadavkami Únie na každú príslušnú infraštruktúru. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011.⁵ Na prijatie týchto opatrení by sa mal použiť postup preskúmania vzhľadom na ich možný vplyv na bezpečnosť železníc. Vzhľadom na naliehavosť tejto záležitosti by Komisia mala prijať okamžité uplatniteľné vykonávacie akty.
- (9) Vzhľadom na naliehavosť okolností vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie by sa mala uplatniť výnimka z osemtyždňovej lehoty uvedenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý tvorí prílohu k Zmluve o Európskej únii, Zmluve o fungovaní Európskej únie a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (10) Ustanovenia tohto nariadenia by mali nadobudnúť účinnosť čo najskôr a mali by sa začať uplatňovať odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým sa zmluvy prestanú uplatňovať na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve s výnimkou prípadu, keď do uvedeného dátumu nadobudne platnosť dohoda o vystúpení uzavretá so Spojeným kráľovstvom,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej len „Spojené kráľovstvo“) z Európskej únie stanovujú

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

osobitné ustanovenia pre určité bezpečnostné povolenia vydané na základe smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/49/ES⁶.

2. Toto nariadenie sa vzťahuje na bezpečnostné povolenia, ktoré boli na základe článku 11 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/49/ES vystavené infraštruktúrnym manažérom na spravovanie a prevádzku cezhraničnej infraštruktúry spájajúcej Úniu so Spojeným kráľovstvom a ktoré sú platné v deň predchádzajúci dňu začatia uplatňovania tohto nariadenia.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje príslušné vymedzenie pojmov zo smernice 2004/49/ES a vykonávacích aktov prijatých na základe tejto smernice. Príslušné vymedzenie pojmov zo smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/798⁷, ako aj delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na základe nej, sa uplatňuje odo dňa, keď sa uvedená smernica začne uplatňovať na povolenia uvedené v článku 1 ods. 2.

Článok 3

Platnosť bezpečnostných povolení

Povolenia uvedené v článku 1 ods. 2 zostávajú v platnosti počas obdobia troch mesiacov odo dňa začiatku uplatňovania tohto nariadenia.

Článok 4

Pravidlá a povinnosti týkajúce sa povolení

1. Na povolenia podliehajúce článku 1 ods. 2 tohto nariadenia sa vzťahujú pravidlá na ne uplatniteľné v súlade so smernicou 2004/49/ES a smernicou 2016/798/EÚ od dátumu, keď sa začne na tieto povolenia uplatňovať, ako aj vykonávacími a delegovanými aktmi prijatými na základe týchto smerníc.
2. Držitelia povolení uvedených v článku 1 ods. 2 a prípadne orgán, ktorý ich vystavuje, keď ide o orgán iný ako národný bezpečnostný orgán, na ktorého území sa infraštruktúra v Únii nachádza, musia spolupracovať s príslušným národným bezpečnostným orgánom a poskytnúť mu všetky relevantné informácie a dokumenty.
3. V prípade nedoručenia informácií alebo dokumentov v lehote, ktorú národný bezpečnostný orgán uvedený v odseku 2 stanovil vo svojej žiadosti, môže Komisia na základe oznámenia národného bezpečnostného orgánu vykonávacími aktmi prijatými v súlade s článkom 7 ods. 2 odňať výhodu, ktorá bola držiteľovi udelená podľa článku 3.

⁶ Smernica 2004/49/ES Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004 o bezpečnosti železníc Spoločenstva a o zmene a doplnení smernice Rady 95/18/ES o udeľovaní licencií železničným podnikom a smernice 2001/14/ES o pridelovaní kapacity železničnej infraštruktúry, vyberaní poplatkov za používanie železničnej infraštruktúry a bezpečnostnej certifikácii (Ú. v. EÚ L 164, 30.4.2004, s. 44).

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/798 z 11. mája 2016 o bezpečnosti železníc (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 138, 26.5.2016, s. 102).

4. Držitelia povolení uvedených v článku 1 ods. 2 tohto nariadenia bezodkladne informujú Komisiu a Železničnú agentúru Európskej únie o akýchkoľvek opatreniach iných príslušných bezpečnostných orgánov, ktoré môžu byť v rozpore s ich povinnosťami podľa tohto nariadenia, smernice 2004/49/ES a smernice 2016/798/EÚ.
5. Pred odňatím výhod podľa článku 3 Komisia národnému bezpečnostnému orgánu uvedenému v odseku 2, orgánu, ktorý vydal povolenia uvedené v článku 1 ods. 2, držiteľom daných povolení, ako aj národnému bezpečnostnému orgánu Spojeného kráľovstva, včas oznámi svoj úmysel pristúpiť k odňatiu a umožní im vyjadriť k tomu stanovisko.

Článok 5

Bezpečnostné normy

1. Národný bezpečnostný orgán uvedený v článku 4 ods. 2 monitoruje železničné bezpečnostné normy, ktoré sa uplatňujú na cezhraničnú infraštruktúru uvedenú v článku 1 ods. 2. Národný bezpečnostný orgán poskytne Komisii a Železničnej agentúre Európskej únie pravidelné správy o tejto záležitosti, ku ktorým v prípade potreby pripojí odporúčanie, aby Komisia konala v súlade s odsekom 2.
2. Ak má Komisia odôvodnené pochybnosti o tom, či bezpečnostné normy uplatňované na prevádzku infraštruktúry, ktorá patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, alebo časť tej istej infraštruktúry, ktorá sa nachádza v Spojenom kráľovstve, sú v súlade s príslušnými ustanoveniami právnych predpisov Únie, držiteľovi bez zbytočného odkladu odobrieť výhodu, ktorá mu bola udelená podľa článku 3, a to formou vykonávacích aktov prijatých v súlade s článkom 7 ods. 2.
3. Národný bezpečnostný orgán si môže od dotýčnych príslušných orgánov na účely odseku 1 vyžiadať poskytnutie informácií v primeranej lehote. Ak dotyčné príslušné orgány neposkytnú vyžiadané informácie v lehote, ktorú národný bezpečnostný orgán stanovil, alebo ak poskytnú neúplné informácie, môže Komisia na základe oznámenia národného bezpečnostného orgánu vykonávacími aktmi prijatými v súlade s článkom 7 ods. 2 odňať výhodu, ktorá bola držiteľovi udelená podľa článku 3.
4. Pred odňatím výhod podľa článku 3 Komisia národnému bezpečnostnému orgánu uvedenému v článku 4 ods. 2, orgánu, ktorý vydal povolenia uvedené v článku 1 ods. 2, držiteľom daných povolení, ako aj národnému bezpečnostnému orgánu Spojeného kráľovstva, včas oznámi svoj úmysel pristúpiť k odňatiu a umožní im vyjadriť k tomu stanovisko.

Článok 6

Konzultácie a spolupráca

1. Príslušné orgány členských štátov podľa potreby konzultujú a spolupracujú s príslušnými orgánmi Spojeného kráľovstva s cieľom zabezpečiť vykonávanie tohto nariadenia.

2. Členské štáty poskytnú Komisii na požiadanie a bez zbytočného odkladu akékoľvek informácie získané podľa odseku 1 alebo akékoľvek iné informácie relevantné pre vykonávanie tohto nariadenia.

Článok 7

Výbor

1. Komisii pomáha výbor uvedený v článku 51 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2016/797/EÚ⁸. Týmto výborom je výbor v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 5.

Článok 8

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.
2. Uplatňuje sa odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým sa zmluvy prestanú uplatňovať na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve podľa článku 50 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii.
3. Toto nariadenie sa neuplatňuje, ak do dátumu uvedeného v odseku 2 nadobudla platnosť dohoda o vystúpení uzavretá so Spojeným kráľovstvom v súlade s článkom 50 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii.
4. Toto nariadenie sa prestane uplatňovať po troch mesiacoch odo dňa začiatku jeho uplatniteľnosti v súlade s odsekom 2.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/797 z 11. mája 2016 o interoperabilite železničného systému v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 138, 26.5.2016, s. 44).